

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési díj:
 Egy évre . . . . . 6 for.
 8 óra . . . . . 4 " "
 4 óra . . . . . 2 " "

FELVIDÉK

Hirdetések
 a legutányosb áron közöl-
 tetnek:
 bélyegdíj: minden beikta-
 tásért 30. kr. fizetendő.

VEGYES TARTALMU HETILAP

az ung-megyei gazdasági egylet, az ung-szerednyei borászati társulat, és az ungmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az előfizetési díjak, kéziratok, s reclamatiók a kiadó-szerkesztőhöz küldendők. Lakása Szobránczi utca 913 szám.

Első évi folyam

9. szám

Unghvár, június 27. 1863.

Eszmefuttatások a polgariaso- dásról.

III.

Kötelessége mindenkinek, a ki társadalomban él, gondoskodni, nemcsak önmagáról és családjáról ha van; de ezen felül a társadalom közös szükségéről is. A mostani társadalom hasonló egy óriási géphez, melynek kerekerei szorosan össze vágnak s egymást hajtják: — minden munka-ág egy egy kereke ez óriási gépnek; melyben mindenkinek megvan a maga rendeltetése s egyik nem működhetnék a másik nélkül. A társadalom polgariasodása úgy hozta magával, hogy most már nem kénytelen mindenki ezer mester lenni, és önmaga készíteni mind azt, a mire szüksége van. Ma már minden egyes ember munkája száz és ezer mások szükségét pótolja s cserében viszont ezerek munkája vétetik igénybe egyes ember szükségének fedezésére.

Az által, hogy egyesek nem minden, hanem csak egy nemével a munkának foglalkoznak, több idejük marad magukat azon egy szakban tökéletesíthetni. Nálunk magyar honban találhatni a legtöbb általános és encyklopaedicus műveltségű egyéneket, minek hajlandó vagyok tulajdonítani azon körülményt, hogy egyes szakokban kitűnőségre még nem jutottunk. Hogy pedig az angolok csaknem minden szakmában kitűnőek, azt annak köszönhetik, mert ott mindenki szakember lévén, csak egy ágával foglalkozik a társadalmi munkásságnak; de abban az egyben aztán igyekszik kitűnni.

A földész a földnek művelése által a nyers terményeket állítja elő; a molnár, a posztó-gyárnok, a tímár stb. a nyersterményeket, az emberi felhasználásra teszik alkalmasakká; a kovács, az asztalos, a gépész stb. részint házi, részint a termelés avagy átalakításra szükséges eszközöket készítik. Ezen különböző foglalkozásu emberek mindenike, idejének nagy részét a mások szükségének fedezésére fordítja, s ez által mégis könnyebben fedezendi önszükségeit, mintha semmi különös üzletre nem adva magát, mindent mire szüksége van, maga akarna előállítani. Például csak, összehasonlítást akarok tenni, egy szorgalmas falusi mesterember életmódja és állása, és egy zsellér életmódja és állása közt a faluban. A kovács vagy az asztalos stb. többnek tartandja magát és tartatik a falubeliek által, mint az egyszerű zsellér. Kényelmesebben él emennél, házköre tisztább és esinosabb. Ezen különbség a kovács és más zsellér közt, annak következtetése: hogy amaz egy bizonyos nemét a munkának jól tudja végezni, míg emez mindenre kész u-

gyan; de jól semmi munka-ágot nem ismer.

A különböző munkanemek termékeit kicserélni, úgy hogy a mások termelési cikkeiből és készítményeiből mindenki, azt, annyit és akkor kaphasson, a mire, amennyire, amikor éppen szüksége van, önfáradtsága eredményeiért cserében; ezen műtétet végbeinni a kereskedés feladata. Hajdan a különböző cikkeket egyszerűen kicserélték azok, kiknek egymás terményeire szükségük volt. A pásztor jött, és szüksége levén gabnára, kicserélte marháját a földművessel, kinek felesleges gabnája és baromra szüksége volt. Ma már feleslegessé teszi magát a cserét a pénz és közvetíti a kereskedő. A kereskedésnek fő jótéte az, hogy minden munka nemet egyaránt hasznossá és nélkülözhetetlenné tesz, a társadalomnak polgariasodott viszonyai közepette. A kereskedés az, mely a szűk termés által sujtott vidékek lakóit ellátja onnan a hol bővebb aratást adott az Isten. Nagy csapás minden bizonynyal és minden időben a szűk termés; de sokkal kisebb mióta az ember azt, a kereskedés által és az előbbi évek alatt megtakarított tőkéből enyhíteni képes. Ma már egy rossz év nem tesz tönkre egész népeket. Tönkre csak azok jutnak, kik a bővség idején semmit sem tettek félre. Csüggedés uralkodik most nemzetünkben az aratásrai szomorú kilátások miatt; s mint mindég úgy most is magával hozza a politikai apathiát is, a megélhetés terhes gondja. De mind-e mellett is nincs még ok rá, hogy kétségbe esve, a sorsra bizzuk magunkat.

Egy idegennel, — ki csak most ismerkednék nemzetünkkel, — alig lehetne elhittetni, hogy politikai multja is volt valaha e nemzetnek. Annak itt a szüknadrágon kívül semmi nyoma; már pedig ez is csak divat s a fiatalság már igen kezdi elhagyni. Ha ez tovább is így tartana, úgy megsemmisülnénk. Szerencsére ez nem maradhat így, s a szomorú jelenen keresztül már is kilátzik a szebb jövő. Gondoljon vissza minden magyar azon időre, midőn már szabadnak hitte s ifjunak érezte magát a nemzet, midőn nemcsak holdog; de dieső jövőre volt kilátása, s midőn megvolt róla győződve, hogy a nemzeti nagyság elnem maradhat. Gondolja el, hogy teendett volna, ha azóta nem rosszabb: de jobbra változott volna nemzetünk sorsa, s hasson és gyarapítson a szerint. Tegye meg önkörében mindenki kötelességét, s töltsse be szakmáját jól, tűnjön ki abban, s minden viszontagságok dacára is föl fog virágozni nemzetünk.

BERNÁTH DEZSŐ.

A szerednyei szőlőműveltetésről és a borkezelésről.

III.

Kapálás.

Kapálás által azon cél éretik el, hogy a föld az eső, nap és szelek által jól átjárva — a szőlőtőnek szükséges tápanyagot jobban megadja.

Szerednye vidékén három kapa van szokásba. Az első mihelyt a metetés, karózás, s első kötözés megtörtént, midőn a föld még elég nedves és a venyigék hajtásnak nem indultak — legott foganatosítandó. A kapálásnál ügyelni kell, hogy a szőlőtő gyökerei megne sértsenek, s ha ez véletlenül még is megtörténék, a megsérültgyökereket azonnal el kell távolítani; vigyázni kell továbbá, hogy a nagyobb göröngyök jól szétveretessenek, s a föld szép simára egyenlítették; minden a víz által okozott kimosások szorgosan behányva, rendbehozattassanak, hogy a vízállásoknak, melyek a szőlőtőnek nagy kárára lehetnek, hely ne engedessék, az árkok vagy vízlefutó helyek pedig jól kitisztítandók, hogy a sebes esőzések s záporoknak szabad lefolyások gátolva ne legyen.

A második kapálás a szőlővirágzás előtt — vagy ha az időből történetesen kifogytunk volna — az elvirágzás után azonnal megtörténjék, mert a szőlőtőt sem tartós szárazságban, sem igen nedves időben kapával bántani nem szabad. A második kapálás után a szőlőmunkába egy kis szünet áll be, s ezen szünet alatt kell végbemenni a szőlővirágzásának, mely alkalommal nem csak munkálkodni, de még a szőlő között járni is hátrányos, mert minden háborgatás a szőlőbogyók lehullását hozná magával; ezen szünet tart nálunk rendszeren kanikula végeig, a mikor aztán hozzálatunk az ugynevezett zöldkötözéshez, — ekkor, az időközben szanaszét nőtt venyigék rendszeren összeszedetnek, s karókhöz illesztetnek, úgy mindazonáltal, hogy a szőlőgerezdekre ez uttal különös gond fordittassék, nehogy a lombzatok közt elrejtve — érlelési szükségleteiktől megfosztassanak; ezen alkalommal a karók újból jól leveretnek, hogy terheiket — minden zivatarral dacolva — biztosan megtarthassák.

Ezen munka bevégezte után következik a harmadik vagy is az utolsó kapa, az ugynevezett lágy alá való kapálás. Minden kapálás, de főleg a harmadik akkoron vétetik eszközésbe, midőn még a gyom magba kinem fejlődhetett, mert külsőben a nap leve által kiszáradván, s kihullván, újból gyarapodásnak indul.

PLATHY ISTVÁN.

Szobránczi fürdő.

Junius 22.

Tisztelt szerkesztő ur! — Testi és lelki bajaim gyógyítása végett most már harmadizben jöttem a szobránczi fürdő esodahatásu gyógyvizét használni, s örömmel kell megvallanom, hogy csak rövid ideit tartózkodásom óta is sokkal jobban érzem magamat. Az alvidéki tikkasztó hőség után élvezni az itteni üde s üdítő levegőt, az unghi és zempléni regényes fekvésű hegykoszorúkkal összeolvadó nagy és termékeny rónaság elragadó bájaiban gyönyörködni, s távol a nagy világ zajától esendes visszavonultságban a napi események rohanó folyamát figyelemmel kíséreni, s nyugodt lélekkel dolgoztatni, a jó és művelt emberekkel kedvverítőleg társalogni, test és lélekben napról napra épülni, — rám mint a sors által zaklatott, de azért meg nem tört irodalmi hadastyánra nézve, a lehető legnagyobb boldogság.

Más részről azonban sajnosan kell tapasztalnom, miszerint a fürdővendégek száma eddig még igen csekély, holott semmi ok nincs reá, hogy a fürdő rendes vendégei ez idén elmaradjanak, miután a felső megyékben, a Nyirben, s különösen itt Unghban, a bö esözések következtében, a szárazság s terméketlenség miatt semmi panasz nem lehet.

Amde bizton remélhető, hogy most Péter-Pál körül mindinkább szaporodni fog a fürdővendégek száma s különösen az unghiak nem fogják cserben hagyni meggyük egyik legnagyobb áldású természeti kincsét, melynek életadó forrásai ha külföldön buzognának föl, most már százan és

ezeren lépnek azt el, sőt talán maga a magyar is hamarabb fölkeresné.

A fürdő derek tulajdonosa, a polgári és hazafini erényeiről ismert, s köztiszteltben álló gr. Török Napoleon minden lehető elkövet intézetének jó rendben tartása s virágoztatására, és ha vendégei számát évről évre nem fogyni, hanem szaporodni látja, úgy majd ő is többet tehet kényelmökért, és ezek lehető jutányos megszerzésére, — noha a többi magyarországi fürdőhöz aránylag épen nem uralkodik itt drágaság.

A Péter-Páli ünnep mindenestre jobb fordulatot fog itt előidézni, annyival inkább, mert nemcsak az évről évre megtartatni szokott Péter-Páli táncvigalom, de egy más nemes célú szellemi élvezet is vonzerővel birand arra nézve.

Mult héten bátor voltam tisztelt szerkesztő urat hazafini bizodalommal megkeresni az iránt, hogy a dícsőült jeles népköltőnk, Lisznyai Kálmán siremlékére ugyancsak itt Péter-Pál napján, az az: hétfőn tartandó szavalati és hangverseny létrehozásában nekem segédkezet nyujtani sziveskedjék. S ime mint a „Felvidék“ utóbbi számából látom, ön erélyesen lépett föl, amennyiben az unghvári műkedvelők részvétit ígérte megnyeré, és így tervünk létesülni fog.

Én lelkemből megvagyok győződve, hogy a fürdővendégek s különösen Unghmegye és Unghvár minden szépet, jót és nemeset pártoló lelkes közönsége, mely csak az imént Kaposon tartott gazdasági versenyen hazafini tevékenységének oly jeles tanubizonyságát adá, e szép célt is gyamolítani fogja azon a helyen, honnét egykor Kazinczy Ferenc oly nagybecsű iro-

dalmi leveleket küldött szót a hazába, s hol a nagy alapító mártynak szelleme még most is buzdítólag lengedez.

A nemzet önmagát becsüli meg akkor, midőn elhunyt jeleseinek, kegyeletes hála fejében s érdemei örökítésül maradandó emléket emel.

Isten önnel a viszontlátásig

Egy pesti veterán író.

Karlsbádi levél.

Junius 15.

Mielőtt Unghvárról elindultam volna, többen felszólitottak, hogy közleném velök az uti költséget Pestről Karlsbádig, s írnek valamit az itteni társasletről a Felvidékben. Kivánságoknak szivesen engedtem, megírom röviden mind azt amit láttam, tapasztaltam s élveztem.

Az uti-költség — második helyen — Pestről Teplicig 29 forintba kerül, innen Karlsbádig gyorskocsin 9 forintot kell fizetni.

Ha az ember, látni óhajtván a szép regényes vidéket, nem akar éjjel utazni, akkor Pestről induljon a regg. bécsi-vonattal, ezzel délután 6 órára Genserndorfba ér, hol kényelmes szoba s jó estebéd kapható; innen másnap reggel 8 órakor elindulván, este hétkor Prágába s onnan a következő nap reggeli 8 órájától délre elérkezik Teplicbe, mely szinte igen szép s eléggé látogatott fürdő; itt mulathat az nap egész délután; míg végre másnap reggeli 9 órától este 7 órára eléri a híres Karlsbádot.

Az egész ut Morva-s Csehországban igen szép s regényes, de különösen elraga-

vedélyét: a virágok szemléletét s öntözését egész hévvel gyakorolta, addig a két szerelmes előbb szempillantás s kézzorítással adák egymás tudtára, hogy ők is virágot szeretnének ápolni, de nem ilyet, hanem melyre Amor Isten tanította meg a gyarló emberiséget. Sokáig néztek szótlánul egymásra, végre a vadász szakította meg a csöndet:

— Kedves Lenkém! rég vártam az alkalmat, hogy neked, még eddig érintetlen szívem titkát fölfedjem; mert hisz téged egyedül érdekel az, mert hisz téged egyedül szeretlek s taszits bár el, akkor is szeretni foglak! ugye azt nem teszed? Mond tehát „igen“ kérlek szólj, hogy szeretés s azonnal boldog vagyok!

— Feri! viszonzá a hölgy érzékenyen — e szív osztatlanul tied s tied leendő, míg csak dobog! s ezzel zokogva borult kedvese karjaiba.

— Oh! boldog pillanat, melyet végzetem elérni hagyott! — — — — —

A vadász ruhába öltözött herceg, harmadnapra a multság után meglátogató Lenkéék házat, s a kecses leány atyjától a logbarátságosabban fogadtatott (mert hogy Lenkétől legszívesebben láttatott, az alatomban értetődik.)

Az öreg, az első látogatás után, többszöri jövetelre szólítá föl a vadászt, mit ez annál inkább megígért, mert így eszményképét mindig maga előtt láthatá.

Az első látogatás elmúlt, a vadász elbúcsuzott, minél hamarabbi viszontlátást ígervén.

Az óta több nap mult el, a vadász minden másod nap eljött, s minél többször jött, annál szebb volt ő s szebb a leány, . . . a gyöngéd viszony hatalmas gyökeret vert mind-

TÁRGY

En és te.

I.

Hogyan én szeretlek,
Hogy te szeretsz engem,
El nem mondható az
Semmiféle nyelven.

Ajkunk olyan néma:

Lezárt a mámor,

Fejünk olyan kabult:

A nagy boldogságtól.

Kicsi szívünk beszél

Bűvös-bájos nyelven . . .

Édes, hosszú csókkal

Boldog szerelemben.

II.

Hogy szerettem a jó Istent,

Azt te tudod legjobban, —

Némán hallod, a mint szívem

Szerelemtől megdobban.

Hogy imádtam az ég Urát,

Tiszta szívvel mondhatom,

De mióta téged bírlak,

Ezerszerre oly nagyon.

Dobrow László.

A két szerető szív.

Elbeszélés.

Szépfaludy Ferencétől.

(Vége)

De ugyhiszem illetlenséget követtem el, midőn mindjárt is a leányt mutatám be; azért, hogy minden félreértés kikerültessek, először is az atyát veszem eszetem elé: az atya, . . . a házfő? E bizony öreges emberke, hajfürteit már rég ellepte az idő hava, gömbölyü arcának vonásai, tiszta, becsületes jellemet árulnak el, a bajusz s szakálnak hire, pora sines, mert azt kegyetlen kezök éles borotvával, mihelyt fejét fölűti azonnal halálra itélik.

Az öreg Frei (a házi ur) ruganyos pamlagon ül s kényelmesen szivogat óriási tajtpipájából; mellette balra csinos fiatal ember ül s nyájasan beszélget a szintén mellette, de jobb oldalt ülő leányzóval, kit mindjárt legelőször említünk meg.

Méltó tárgya volna Coreggionak egy gyönyörű családi képhez, ha a galambhaju öszt s e két mellette ülő ifjut, e két példányát a férfi s nő tökélynek, látná!

S oh! pedig ez nem egy család, az a két ifju még nem rég ismeri egymást; egész idegenek, ismeretlenek voltak az előtt, csak egy megfajthatlan valami hozta őket együvé!

A szives olvasó, ha figyelmesen átnézte az első fejezetben mondottakat, lehetlen nem tudnia, hogy a bájos Lenke atyjának házába vezettem, hol most a fiatal vadászt is találjuk a boldogság karjai között.

Pár órai beszélgetés után, mivel a nyári napok egyik legszebbike volt, mindhárman a ház melletti nagy kert lombos fáinak árnyai alá mentek ki, s míg az öreg kedvene szen-

dó az úgynevezett „Ádám völgy“ vadregényessége, mely annyira hasonlít a mi Csarnaholovai s Lyuttai vidékükhöz, hogy néha — a koei esőimpölése által szunnyadásomból fel-fel ébredvén, a koei ablakain lúrtelen kitekintve, azt hittem, hogy valami tündér szeszélye által a kedves Unghegyébe varázsoltattam vissza; de boldogító ábrándomból, csakhamar kijozanitottak, a számtalan gyárak s azoknak hatalmasan füstölő kéményei, melyeket látva, még csak ábrándoznom se lehetett, jól tudván, hogy hazánk fővárosai sem bírnak még ilyen gyárakkal; azonban biztató vigasztalásomul eszembe jutván a legnagyobb magyar ama jósmondata: „Magyarország nem volt hanem lesz“ újra átadtam magamat kedves merengésemnek — elgondolva, mily gazdag lesz még valaha — a természettől oly dúsan megáldott hazánk, s annak egyik felvidékén a kiesi Unghegye, hol az ipar fejlesztésére annyi anyagot s oly kedvező helyzetet adott a Teremtő, — elgondoltam, hogy ha az Isten egy magyar mágnásból, egy — gróf Lichtensteinhoz hasonló „Ádámot“ terem, ki az Ungvári uradalmat megvegye, mily gyönyörű Ádám völgygyé, mily menyei paradicsommá változtathatja át.

Karlsbádban vagyok. . . .

Itt az életmód éppen olyan mint minden nagyvárosban, mindenki élhet kedve s tehetsége szerint, a gazdagnak alkalma van sokat költeni, s a szegény olcsóbban kijöhet mint más kisebbszerű fürdőben. Egy kényelmesen bútorozott szoba két vendégszámára havonként 50 ft. míg egy egyén csak 25 ftot fizet; olyan szobák, mint például Szobránczon a középszerűek — 15

ftért is kaphatók; az élelemre nézve szinte így áll a dolog, vannak drágább vendéglők de olcsóbbak is, ez utóbbiak körülbelül oly árúak, mint a Szobránczi vendéglő; megjegyzendő: hogy én csak azért hozom fel hasonlításképen a szobránczi fürdőt, hogy vidékümbeliek könnyebben tájékozhatassák magukat, de távol legyen tőlem, mintha én a szobránczi fürdőben levő kényelmet elvitáznám; mert habár tegnap a Pesti Naplóból az ottani nagyszerű kényelemről szóló cikket olvasván, itt Karlsbádban volens nolens mosolyognom kellett; de ismerve a különbséget az itteni s ottani körülmények között, el kell ismernem, a miről mindig megvoltam győződve, hogy gr. Török Napoleon a vendégek kényelmének kielégítésére igen sokat áldozik. *) De a mi majd minden magyarországi fürdőben kárhoztatható az: hogy egyes vendégek megengedtetik kénye kedve szerint kicsajongó féktelen módon mulatni, s ez által a többi vendégeket háborgatni; épen csak tegnap este panaszkodott nekem egy uri ember, hogy a múlt évben egyik magyarországi fürdőben időzvé, hideglelést kapott, s a sok esteli zene miatt nem tudván aludni, annyira felizgattatott, hogy a legveszedelmesebb beteggé lett. Hogy a magyar — őseink szokása szerint még a társaséletben is a szabadságot szereti, arra magam is büszke vagyok, de fájdalom — testvéreink közül még sokan nincsenek egészen tisztába a szabadság fogalma fölött; mert oly szabadság, mely a társasági szabályokba ütközik s másnak jog-

*) Főleg ez évben, a lak — s fürdő szobákra, ugy az étkezésre is kiváló gond fordított. Szerk.

körét sérti, nem valami kedves dolog, s nem is kívánatos; a fürdői társaságnak különben is főcélja nem a mulatság, de az egészség helyreállítása lévén, az ott megkívántató nyugalomra minden vendégnek, nem csak szükségé, de azt követelni teljes joga is van.

Itt — este 9 órakor az egész városban halotti csend uralkodik; s az orvosok rendeletei következtében a rendőrség nemcsak a csend fenntartásán de a konyha s ital-mérés fölött is őrködik, a vendéglőkben zsiros ételeket főzni, s ártalmas italokat mérni nem szabad, sem gyümölcsöt árulni. Három nap óta folytonosan esünk van, s nem csak itt, de mint franciák, lengyelek, olaszok, s németektől hallottam, mindenütt elég eső volt, s jó aratás lesz; nem lehet tehát, hogy nálunk valami nagy drágaságnak néznénk elébe, alkalmasint — mint rendszeren ily időten történni szokott — nagyobb a félelem mint a veszély.

Az itteni társaságról más alkalommal, mert sokáig ülnöm nem szabad.

Isten áldja kedves Hazánkat.

W . . . . .

Nagy-Várad

Junius 16.

Tisztelt szerkesztő ur! Nem lesz érdektelen önre, s lapja olvasóira, ha a vidékről s városról, s az itteni történetekről némi tudósítással szolgállok. Itt naponta azt lehet hallani, „az alföldi magyar ember éhez- zik!“ — a veszély komoly, — Bihar megye több vidékébe, különösen az érmelléki községekbe naponta csoportosan érkeznek az éhez- ző föld-

kettőjük szívében s most már egészen kifejlődött és a szerelem egész jellegét vevé magára.

A herceg, a vadász igen boldog volt s boldog vele a hön kedvelt; de míg az, napról napra aggasztóbban tekintett a jövőbe, addig a bájos vadászszív semmit nem sejtve, nemis gyanítva a titkot, gondtalanul éldelte idejét.

Mint látjuk a fiatal vadász újra itt van, még senki föl nem ismerte, nem is sejtethető kilétét. Elvége az öreg napi foglalkozását, . . . kis séta után ismét felmentek a szobába.

Ezalatt az est függőyei mindig lejjebb gördültek, Ferenc sem maradhatott tovább, pár pernyi bucsuzás után eltávozott.

Lenke most is — mint rendszeren — kikísérte, s rövid ujalagi ölelés után hangos csók csattant el az ajkáról: az ismétli viszontlátásig.

Jajh! ha tudták volna, hogy a viszontlátás mily egészen más helyen, más országban, más világban leend, mennyivel hosszabbra nyújtandótták azt a forró csókot, talán kiszívták volna egymásból a lelket, hogy így egymás karjain mehessenek oda, hova ugyanis — előbb utóbb — mindenkinek mennie kell.

Oh! mily boldog volt Lenke, ki a szép vadász ifjút szerette, s mily boldogtalan az ifju, ha fölgondolta, hogy szerelme tárgya sohasem lehet az övé.

Ferenc titokban ismét hazalovagolt, mind ezt csak a hűbarát tudta, ki mindent tudott. Amint előbb örült, hogy a herceg vigabb kedélyű lett, ugy most, ezután annál inkább búsult, mert a herceg mindig komorabb lön, Hejh! nagy talány a szív!

III.

Nap nap után mult, egyik hét a másikat

nyelte el, Lenke újra várta a vadászt, de az nem érkezett, hírért sem lehet hallani.

Nyugtalanokdni kezdett: talán megcsalta, talán nem szereti, nem is szerette s most már látni sem akarja?! gondolta untalan. Búsult búsult, de ez sem használt semmit, kiment a mezőre, erdőre; virágokat szedett, koszoruba, bokrétaiba fűzte s így várta kedvesét, hanem ez sem használt semmit, a szerető csak nem jött.

Elhulltak a piros rózsák az arceről, a tiszta fellegtelen szűzhomlokot a búbanat fölbarázdálta, a fényes „hullámtalan tóban uszó csillag“ szemek megtörtek, elhalványultak; a volt szépségnek csak nyomai maradtak meg; mikor az ősz elérkezett, lehulltak a levelek, lehulltak a Lenke szépségének levelei is: élő halott volt.

Szegény atya sirt, emésztette magát s nem segíthetett; gondolta, hogy a szerető lett hűtelen, hogy az megcsalta, nem szerette leányát. — Szegény apa a szerető nem lett hűtelen, az ismeretlen kedves most is szeret a leglángolóbban, a leghevesebben; ő is kesereg, ő is búsul; de nem jöhet, akadályok állnak utjában. Ne átkozd! ő nem bűnös, csak hibás mert szeretett olyat, kit neki szeretnie nem volt szabad. Oh! de a szív! a szív! az nem néz rangra, nem méltóságra! . . . . .

Egy reggel harangzúgás verte föl a birodalmi székváros lakóit; . . . minden torony harangja megszóllalt, . . . valami nagy ur halhatott meg? — Villámként terjedt el a hír, hogy a reichstadti herceg, a római király, a hajnali órákban elhunyt.

A Fama elterjeszté szárnyait azon lakig is, hol ismerőseink laktak.

Mindenki özlött a császári palota felé, hogy Napoleon fiát láthassa.

Megnyitlak azok a bámuló népségnek.

Ott feküdt a ravatalon a gyönyörű ifju, a halál keze által letaroltatva. Mindenki szá- nalommal nézte a kedves vonásokat, melyeket, a hivatlan vendég sem volt képes eltorzítani.

De ki képzelheti el a fájdalmakat, ki a szenvedést, melyet a bájos erdészlányunk éreznie kellett, midőn a hűtellennek vélt vadászt ismeré fel a halottnak vonásaiban.

Tompa sikoltás hallatszott a teremben s Lenke élettelenül rogyott a pompás királyi terem szőnyegeire. . . . Az utolsó s legnagyobb fájdalmat elviselni nem volt képes, . . . az szét- hasítá szívet — — — — —

* * *

Két sir áll fölhalmozva a vadászlak mellett. . . . Két szerencsétlen szív nyugossa azok alatt örök álmát; azt az álmot, melynek vége másvilágba ér át. . . . Oly csöndesen fekszenek ott, csak éjjel, midőn a falu tornyán tizenket- tőt üt az óra, jö el a szép vadász s zokogva borul Lenke sirhalmára; zokog, zokog, addig zokog, míg kedvese fehér lepelt vesz magára s szintén elhagyja a siri hazát s feljö hozzá s oh! akkor elmennek a kis egyházba, letér- delnek az oltár elé, s ott veszik az ősz atya áldását: „Legyetek egymásé a halálban, ha az életben ez megtagadtatott töletek! Requie- scat in pace! Nyugodjatok békeességben!

Eljő a regg s ők ismét eltávoznak sira- ikba.

Talány az élet s a szív benne a legna- gyobb talány!

Vegyes hírek s ujdonságok.

mivelők, kik otthon házaiknak ajtaját s ablakait sárral betapasztották, barmaikat a kopár földön szabadon bocsájtották, magok pedig csalódestől elkeseredetten elhagyták a nyomor színhelyét, s mennek oda, ahol kenyeret találni remélnek. Megható ezen szegény élhezett népek méltó panaszait hallani. — Tömegesen lepnek meg egyes községeket, s nem koldulnak, hanem munkát kérnek s érette élelmezést.

A Tiszától egész Debreczenig — egyeseket kivéve — az őszi vetés szép, azonban sok helyütt a gabonát ártalmas bogarak lepték meg. A tengeri s burgonya általában szép, és növéseit az itt már most naponta előforduló esőzés nagyon elősegíti. — Debreczentől Püspök-Ladányig a gabona s a búza — ahol le nem kaszálták — arasznyi magasságu, erővel ért s elszáradt; a zab és árpa alig jöttek ki a földből, már is kalásznak és száradnak; a burgonya és tengeri melyek nagy mennyiségben vannak elvetve, nem a legrosszabbak: széna semmi — a legelők oly kopárok, mint a leégett tarlók, a juhok és szarvasmarhák a kopár legelőkön rakáson fekszenek és így vesznek el éhen; — mindenki remegve néz a jövőnek elibe, főkröket tehéneket és tinókat igen örömet adnának fele nyaralásra, de nincs gazda ki elfogadná, részint a legelő-hiány, részint pedig azért, mert félnek a kiéhezett marháktól, hogy a telet sem fogja elérni; így lesznek több családok — kik évek alatt magoktól mindent megvonva marháikat szaporították — koldusokká.

Elég a sok roszból ennyi, — most egy pár sort írok e város élvezeteiről is. — A nyári szinkörbe Folinus János szintársulata mulattatja a Váradai közönséget, azonban a színi előadások gyakran elmaradnak esőzések miatt; szerdán június 10-én „Nő uralom“ eredeti vigjáték 3 felvonásban, adatott. Az előadás díszeset érdemesl. Paulay Ede „Szirtfokit“ igen jelesen személyesítette. Paulayné „Ilonát“ élethíven adta. Komáromi a korbély és tékozló Sósokut több gyakorlottsággal mint művészi gondtal.

Csütörtökön jun. 11-én „Parlagi Jancsi“ népszínmű. Kis közönség. Az előadások közül főképp Szabó Pépinek szép játéka és népdalai, továbbá Komáromi-érdemének díszeset. Hétf. jun. 15. „Kunok“ című eredeti operát adták, a melyben Dálnoki Róza a Berlini udvari opera színház tagja jelesül tüntette ki magát. Kedden jun. 16-án a „Menekülteket“ fogják adni Paulay Ede jutalomjátékául, de a mennyiben N. Váradtól én is menekülök, az előadás jelen nem lehetek, hanem a vasuton álmodom róla, hogy Pesten annál kellemesb legyen a fölébredés.

Debreczentől Püspök-Ladányig együtt utaztam a híres Ketten Henrik hegedű-művészszel, ki Eperjésről s Miskolcra jő, hol hangversenyeket rendezett. — Miskolcon részvétlenséget tapasztalván, a második hangversenyt meg nem tartotta.

Meglátogattam a „Bihari olvasó - egyletet“, mondhatom hogy felülhaladja az unghvárit mind tisztaságára, mind belrendezésére nézve, — jó lenne ha az unghvári egyleti felügyelő gyakorlatra idejönné.

A vendéglőkben igen nagy drágaság van, mindamellet, hogy az ember kényelmesen nem ehetik.

Többet is írnék de a vasuti vonat indulóba van, s nem lehet feltartóztatni mint az előfogatot. Isten velünk a viszontlátásig.

Büszörményi József.

— Az unghvári postára, — mely Szerednye s Szobráncz vidékét kivéve — az egész megyét ellátja újságokkal, — következő napilapok járnak: Pesti Napló 25 példány, Független 16 p. — A Hon 10 p. — Pesti Hírnök 10 p. — Sörgöny 8 p. — Idők tanuja 7 p. — Magyar Sajtó 4 p. — Összesen 80 példány.

* Az új hid már átadatott a közlekedésnek.

* A „Handabanda“ című humoristikus lap e hó végével megszűnik.

* A „Magyar Sajtó“ szerkesztését jövő felévtől Pákh Albert a vasárnapi újság jeles szerkesztője veszi át.

* Sztáray Mária grófnő f. hó 19-n érkezett N.-Mihályba Polgádiról, mely alkalommal a város polgárai díszes fáklyászenével tisztelték meg ő méltóságát. Szónokoltak: a gazdatiszti-kar nevében Machnyik György zalaeszkai tiszartó, s a polgárság nevében Subsilyány István. — A jelen volt polgárok megvendégeltettek.

* Thuria vidékéről írják nekünk: folyó hó 14-én T. B... s M... y urnál Remetén volt alkalmunk az unghvári dominium kibérlőivel Holländer és Polácsok urakkal találkozni, kiknek vallomása szerint a bérbeadás bevégett ténynék tekintendő. Az ezen bérbeadásról szóló okmányok szentesítés s aláírás végett már Ő felsége elébe terjesztettek. Az átvétel körülbelül július vagy augusztus hóban fog megtörténni.

A bérszerződés 32 évre kötött meg. A vasgyár, mint — conditio sine qua non — örök időkre 40,000 o. é. forintokért adatott el.

Az e tárgyban vélemények ma sem összhangzó, a bérbeadást mégis, többen pártolják, amennyiben a mostani kezelési rendszer szerint az unghvári uradalom nem hogy jövedelmezett volna, de inkább kárára volt a kincstárnak: s leginkább azon okból, hogy az uradalmi tisztviselők saját belátások szerint sem gazdasági sem egyéb tekintetben nem rendelkezettek, hanem csak utasítás (Vorschrift) szerint; sokszor a legokosabb ajánlatok vagy tervek sem méltányoltatván, hajótörést szenvedtek. — Hú emlékezetünkben lehet a derék és vállalkozó szellemű, de különösen a maga szakában kitünő — Kisztler volt Th. Remetei sáfár, ki az általa tervezett s öntött vaske-mencék s egyéb vaskészletei által honunk fővárosait is meglepte; miáltal vidékünket több mint fél magyarországgal megismertetvén a Remetei vas-gyárt jóhirbe hozta, s azt bizonyosan a legvirágzóbb állapotba helyezendette volna, ha kísérleteiben s működéseiben örökké nem gátoltatott volna. S így állott a dolog egyéb oeconomicális s gazdasági tekintetben is. Vajjon (ha a mondottak valósulandnak) commertialis vagy szellemi szempontból fog-e vidékünkre valami haszon háramlani, előre nem jósolhatunk, de remélünk lehet, és méltán kivált ha a vállalkozók azon erős szándéka, t. i. Nagy-Bereznától a Tiszáig, Záhonyig, egy vasutnak létrehozatala teljesedésbe menend. És ha a tervezett vasút idővel a Nyiregyházi vasut vonallal összekötetnék; akkor Unghvár városa szebb jövőnek nézhetne elibe.

— A szobránczi földben folyó hó 28-ára tervezett hangverseny Unghvár városában

fog megtartatni a jövő hó elején, s ez azért is célszerűbb, mert sokan, kik Lisznyai iránti kegyeletből szívesen résztvettek volna e hangversenyben, egy vagy más közbejöheto akadály miatt, ki nem mehettek volna Szobráncra.

— Azon helybeli t. c. előfizetőinket, kik a lapot ezentúl nyomtatott címszalag alatt postáról kívánják elvitetni, tisztelettel felkérjük, hogy erről szerkesztőségünket jövő hó 1-ig értesíteni sziveskedjenek.

— Tudatjuk továbbá t. előfizetőinkkel, hogy a befizetések igazoló nyugták Özvegyi József úrnál átvehetők.

— Ugyancsak Özvegyi József ur, lapunk július-decemberi folyamára előfizetéseket is elfogad. — A május-juniusi folyamból teljes-számú példányokkal többé nem szolgálhatunk.

Színház.

Ma szombaton június 27. Várnai Fábian javára adatik: A kis árva vagy a szerelmes rektor ered. népszínmű 3 felv. Várnai e társulat egyik legjobb tagja lévén, megérdemli, hogy nagy közönsége legyen. — Az előadásokról helyszíne miatt nem szólhatunk.

Szerkesztői posta.

Pest. D. — L-nak. Köszönjük a figyelmet. Lapunkat júliustól küldeni fogjuk.

VÁSÁR.

Unghvár. Folyó hó 25. tartott hetivasáron a piaci árak következők valának,

Buza köblönkint	7 ft 20 60 kr.
Gabona —	4 — 80 5 ft.
Tengeri —	4 — 80 —
Zab —	2 — 40 — 60
Köles kása —	9 — 60 —
Bab —	4 — 80 —
Szesz itecékint	— 23 — 21 kr.
nagyobb mennyiségben	— 22 — 23 kr.

Időjárásunk a legjobb, a mult hét végén s e hét elején igen szép s gyakori esők volt, azóta harmatos éjszakák; az őszi arpat már aratják az élet általában szép és jó.

N. Mihály. Utolsó hetivasárunkról a piaci árak hiteles kimutatása,

Buza köblönkint	7 ft —
Rozs —	4 ft 80 kr.
Tengeri —	4 ft 80 —
Árpa —	3 ft 20
Köles kása	11 ft 50
Zab —	3 ft —

Az árak a jövő esőzések következtében esőkentek, ez évi buzavetésekben sok ászög mutatkozik; takarmányunk közép termésű.

Kassa Folyó hó 21. hetivasárról a piaci árak hiteles kimutatása,

Buza köblönkint	8 ft 80 kr — 8 ft.
Kétszeres	7 ft 20 kr
Gabona —	6 ft — 5 ft 60 kr.
Tengeri —	5 ft 40 20 kr.]
Árpa —	4 ft 40 20 kr.
Zab —	3 ft 60 40 kr.

Hirdetések.

Eladó ház.

Unghvart a széchenyi utcában több lakoszályból álló, pincékkel, istállóval, kocsiszinnel, rendezett kerttel ellátott 234 sz. alatti ház szabad kézből eladó. — Biztos tudomást szerethetni a helybeli ref. lelkész Tlendő Makkay Dániel urnál.

A szobránczi nevezetes Péter-Páli bál folyó hó 28-án fog megtartatni. — A legkényelmesebb ellátásról gondoskodva van; s az unghvári első zenetársulat, jó zenéjükről biztosítja a nagyérdemű közönséget. Bementi díj: 1 ft. E. ALAJOS, rendező.

Felölös szerkesztő s kiadó-tulajdonos Bánóczy Ferenc.

Unghvart, Jager K. betűivel.

Uj előfizetések a Felvidék július-decemberi félelvi folyamára 3 frtjával elfogadtatnak.